

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
Az arad-országi egyesült vasutak p-
lotájában.
Bérmertelen leveleket csak ismeri
késztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az arad-országi egyesült vasutak pa-
lotjában van, hova a hirdetések, előli
adatok pénzsek és a kiadás körüli pan-
aszok bérmentre küldendők.

Megjelenik kétféle és háromszor egy évben
Kiadóhivatal:
helyben: viz. 6 kr.
1 évre 12.— fr. 12. évre 14.— fr.
1 évre 6.— fr. 12. évre 7.— fr.
1 évre 3.— fr. 12. évre 4.— fr.
1 évre 1.— fr. 12. évre 1.20 fr.

Hirdetési díjak:
1. hasábján hetente egy soros hirdetés-
nél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Helyegydíj külön 30 kr.
Külföldi sorok 15 krajczár.

A népszámlálás.

Arad, szept. 5.

A lapok írják, hogy a legközelebbi népszámlálás határideje jövő évi január 1-jére tűzött ki, mert nemzetközi megállapodás szerint minden tízedik évben tartandó általános népszámlálás. Baross kereskedelmi miniszter már készített is a törvényjavaslatot, mely őszkor a képviselőház elé fog terjesztetni.

Nem tudhatjuk még, hogy a törvényjavaslat a népszámlálás végrehajtásán iránt mely részletek megállapításával intézkedik, s nevezetesen, hogy a kérdések miként fognak feltétetni. Egyet azonban már most kívánunk megjegyezni, s óhajtanánk, hogy ez irányban általánosabb mozgalmat induljon meg. A tíz év előtti népszámlálás ugyanis a nemzetiség bevallását illető kérdést eképp tette fel: „mi a z a n y a n y e l v e s ?”

Voltak mindjárt, a kik a kérdés ily feltevésére felelt komoly aggodalmakat nyilvánítottak, de Keleti Károly az orsz. statisztikai hivatal főnöke azt felelte, hogy a kérdés ez alakban való feltevés nemzetközi megállapodás értelmében történik.

Pedig ez a kérdés nálunk helytelenségekre vezetett, s ennek a kérdésnek tulajdonították az, hogy a tíz év előtti népszámlálásnál a magyar nemzetiség állása és gyarapodása nem oly kedvező színben tűnt fel, mint azt a kiegyezés által megváltozott új helyzetnél és a hatvanas évek elejétől megmagyarosodott közoktatásnál fogva várhatunk volna.

Tudunk rá esetet, hogy egy budapesti gimnasiunasi tanár, a ki gyermekkorában került hozzánk Csehországból, s csehül már nem tudott, az anyanyelvet illetőleg feltevésként a cseh szöveget felelt. Ez ellen tanártársai tiltakoztak, s utólag javította ki a népszámlálási lapot. Ilyen eset fordult elő igen sok. Vidéken pedig a kérdés által a nemzetiség bevallása egészen az összeíró vagy az előjáróságok önkényére volt bízva. Bármint akarta valaki magát magyarnak vallani, ha nem magyar volt az anyanyelve, más nemzetiségűnek írták be.

Különösen a zsidók voltak kelle-

metlen helyzetben. A zsidó, ha nem tud vagy ha rosszul beszél is magyarul, nem akarja magát nálunk németnek mondani, hanem csak magyarnak. Mégis a legtöbb helyen a német nyelvet írták be a zsidó anyanyelvéül, s így a zsidók a német nemzetiséget szaporították.

Bármilyen legyen tehát a nemzetközi megállapodás, a mi speciális viszonyainkra tekintettel kellene lenni. A Keleti Károly feladata lett volna a nemzetközi statisztikai kongresszuson annak idején érvényt szerezni azon álláspontnak, hogy a nemzetiség megállapításának csupán az anyanyelvre baszorítása a magyarországi viszonyoknak meg nem felel, s téves következtetésekre fog vezetni.

A kérdést nálunk egyszerűen olyképp kell feltenni, hogy ki milyen nemzetiségűnek kívánja magát vallani, s nem komplikálni azt az anyanyelv kérdésével. Vagyis azt kell kérdezni, hogy ki mondja magát ez idő szerint: magyarnak, németnek, romának stb.

Az anyanyelv nálunk nem biztos mértéke többé a nemzetiségnek. Inteligenciánk valamennyi nemzetiségből verődik össze, s nem készíthető arra, hogy ki v a n s a g a e l l e n é r e másnak mondassék, mint magyarnak, kivált akkor, ha az anyanyelvet már el is felejtette vagy sohasem gyakorolja.

A Bach-rendszer alatt végrehajtott 1857-diki népszámlálás alkalmával igen sok tót és német kívánta magát magyarnak beírni. Emlékezetes a tótok az időbeli mondása: „Ja szom nher!” (Magyar vagyok). Az akkori hivatalnokok ezt nem engedték meg. De mi ma nem ellenezhetjük, hogy magyarnak irassék be az, a ki magát nyitlan és határozottan magyarnak vallja. Nem még akkor sem, ha esetleg nem magyar nyelven teszi nyilatkozatát. Sőt a nemzetközi megállapodás emlegetésével szemben még tovább is megyünk. Nem is lehet a haza polgárait megfosztani attól a joguktól, hogy magukat magyarnak vallják.

Mi hajlandók vagyunk feltenni, hogy a nemzetközi statisztikai kongresszuson német és szláv szempontból volt az anyanyelvet illető kérdés ilyképp ki-fundálva, azzal a hátsó gondolattal,

hogy így fogják meg a több nemzetiséggel bíró államokat. De nekünk ez a kérdés többet nem kell, s ha a népszámlálási törvényjavaslat vagy annak indokolása nem intéskednek még a tíz év előtti kérdés megváltoztatásáról, reméljük, hogy a törvényhozásban emelkednek majd hangok a változtatás szükségessége mellett. Keleti Károly ur ráér majd utólag is indokolni a legközelebbi statisztikai kongresszuson, hogy miért nem ragaszkodhatunk ebben az egy kérdésben szó szerint a nemzetközi megállapodáshoz.

Az új horvát miniszter hivatalba lépés. Josipovich Imre, a tárcza nélküli új horvát miniszter szerdán foglalta el hivatalát, mely alkalomból a miniszterium tisztviselői H u m m e l Szaniszló osztálytanácsos vezetésével tisztelegtek előtte. Midőn az új miniszter a terembe lépett, éljenzással fogadták s H u m m e l osztálytanácsos intézett hozzá rövid üdvözlő beszédet, melyre Josipovich miniszter szívélyesen válaszolt, azon reménytel fejezve ki, hogy a miniszterium tisztviselői kara valamint eddig, ugy ezentul is szokott lelkiismeretességével és ügybizalmával fogja teljesíteni kötelességét. Hummel osztálytanácsos bemutatva ezután az új miniszternek a tisztviselői kart, mire a tisztelegés vég et ért.

Lengyel lapok a király galczial utjáról. A lengyel lapok leudal-ejles cikkében hívdvlik a feleseknek Galicziába érte-tét. A „Czas” a következők írja: „Minden évvel növekszik a királyi iránti tisztelet és ragaszkodás, a ki Európára nézve az uralkodó mintaképe és népének igaz utja. A feleseknek kormányja azon eredményt mutatja fel, hogy a monarchia és a család fogalmát össze lvdátták. És a mi érzelmek annál melyebbek és élénkebbek minthogy mi jobban megbecsülhetjük, mint más népek, az ily uralkodó aldsát.” — A aradói lap ezután elősorolja a jótéteményeket, melyekben az ország a fejedelem jogára alatt részesült és kijelenti, hogy „a lengyelek a halat a monarchia és fejedelem nagy missiójába vetett bizalommal kötik össze.” Bar a mostani utazás csak katonai jelleggel bír, az összes lakosság a felesek elő fog sietni és lelkesedéssel jelen s üdvözi. — A „Przegled” a következők írja: O felesek nem utazza be az országot, csak a hadgyakorlatokon lesz jelen. Mégis a fejedelem sulyosan megpróbált szívének bizonyára jól fog esni, hogy amerre utja vizei, téná-lunk mindenütt gyermeki szeretettel, hűséget és lojaltságot talál.

MEGYEI KÖZÜGYEK.

— A megye virilitái. —

Arad-megye legtöbb adót fizető polgárainak végleges névjegyzéke, mint már jeleltük, összeállított. A végleges névsor a következők:

Br. Edelsheim Gyula Lipót nagybirtokos Zaránd	11026 21
Gr. Károlyi Tibor nagybirtokos Mácsa	10790 27
Gr. Wencheim Frigyes nagybirtokos Kigyós	8516 —
Gr. Zeelenzky Bóbert nagybirtokos Ötvén-s	7911 86
bohuz Zeigmond nagybirtokos Világos	6146 18
Báró Atzél Lajos nagybirtokos Budapest	5652 13
Bohus István nagybirt. Világos	4801 69
Bohus László nagybirt. Világos	4700 49
Kinözy János nagybirt. A rad	3136 81
Vásárhelyi László birtokos Lő-kősháza	2141 08
Br. Simonyi Lajos birt. Vadász	1984 —
Lilienberg Sándor birt. Világos	1755 —
Purgly János birt. Sofronya	1732 41
Hirschmann Simon birt. Kurtics	1637 43
Sternthal Salsmon birt. N.-Péel	1637 —
*Boros Béni országy. képy. Arad	1545 02
Br. Banhidy Albert birt. Arad	1504 92
Br. Bánhidy Sándor birt. Simánd	1486 —
Takácsy Sándor birt. Budapest	1481 90
Ottik Péter birtokos Ilyó	1459 96
*Farkas Sándor ügyvéd Pécska	1412 96
Konoply Sándor birtokos Konop	1347 24
Sziiberreisz Simon birtokos Uj-Szent-Anna	1255 94
Kabdebó Béla birtokos Talpas	1255 —
Id. Sternthal Adolf birt. N.-Péel	1212 —
Gr. Königsegg Földi birt. Tancs	1210 98
Csárán Márton birtokos Seprős	1139 —
Ortutay B. la birtokos Arad	1125 27
Csárán Gyula birt. Seprős	1105 —
Barkassay Kálmán birt. Algyest	1102 44
Werner Károly birtokos Simánd	1084 —
Tavaszay Antal ügyvéd Budapest	1083 44
Müller Vilmos birtokos Csermő	1080 —
Friebeisz Miklós birt. Kurtics	1035 39
Deutch Bornát birtokos Buttyin	1031 93
Ifj. Sternthal Adolf birtokos Gy-Varsund	1018 —
Bojos Máttyás birtokos Pécska	948 —
*Grozda Péter lelkész E.-Simánd	931 78
Mandli Mihály birtokos Uj-Szent-Anna	871 58
Fascho Moys birtokos Budapest	867 —
Sármazey Manó birt. Kurtics	865 88
Konopi Kálmán birtokos Odvos	849 58
Urbán Iván birtokos Simánd	793 73
Schillingert Márton kereskedő Kisjenő	790 —
Popovits D. János ügyvéd Arad	779 89
Dr. Mittler Izidor ügyvéd Arad	755 50
Wittmann Mihály birtokos Elek	749 55
Csárán Gergely birtokos Seprős	738 —

Holländer Samu keresk. Csermő	692 —
*Czifra János birt. Sofronya	686 29
Gerhardt Antal birtokos Tancs	675 57
Mittler Zeigmond birtokos Arad	662 67
Bóth Henrik keresk. Szemlak	657 05
Ifj. dr Takácsy Sándor birtokos Tóvisegyház	652 09
Hammer Antal birtokos Elek	648 92
Sármazey Akos birtokos Talpas	648 —
Scherer Mihály birtokos Simánd	639 —
Kaufmann Ignác kereskedő Pankota	630 84
Putz Manuilla birtokos Pécska	621 62
Löwinger Sándor birt. Simánd	589 —
Dr. Plopu György ügyvéd Arad	679 21
Hammer György birtokos Elek	569 79
Zehs János birtokos Világos	567 88
Niedermayer József birt. Elek	564 68
Muskalay János plébános Uj-Panát	560 28
Török József birtokos Dézna	542 58
Gantner János bérlő Kertlős	539 —
Kohn Salamon keresk. Székudvar	537 97
Popescu Janos jegyző Nadab	536 —
Novák Dániel bérlő M.-Bodzás	531 51
Nagy Géza birtokos Bepeseg	520 38
*Bogdányfy Gergely ügyvéd Arad	518 80
Pless Sámuel keresk. Borosjárd	518 45
Wittmann József birtokos Elek	500 18
Friedmann Ferenc birt. N.-Péel	499 —
*Dr. Varjasey Gyula birtokos Budapest	495 02
*Id. Issekutz István kir. járásbíró Pécska	481 34
*Dr. Szabados J. lelkész Pécska	468 32
Kaufmann Károly kereskedő Pankota	466 32
Schuh János bérlő M.-Bodzás	465 97
Deutch Sándor kereskedő Mondorlak	451 75
Engel Mór kereskedő Otlaka	450 03
Weissberger Lipót kereskedő Bokszeg	4 8 83

KÜLFÖLD.

Orosz katonai intézkedések. Nem oly léhas sietéssel, mint ezelőtt, de azért szakadatlanul folytatja Oroszország a katonai készülődéseket a határszáli tartományokban s ide vonatkozó tevékenységéről a német sajtóban minden nap találunk egy-egy elég figyelemreméltó tésyt regisztrálva. A többek közt nagy figyelmet kelt az, hogy Dr. a g o m i r o v tábornok nevezetett ki a kijevi kormányzás katonai főparancsnokává, minthogy e kormányzás csapatai első sorban lesznek hivatra háboru esetén az aközben részt venni. Diagomirov az orosz hadsereg egyik legkitűnőbb tábornoka; az orosz-török háboruban a Dunán való átkelések s a Sipkassoros harosai ban nagyban kitűntette magát s sulyosan meg is sebesült. Sebe következtében évek hosszú során át távol maradt az aktív szolgálattól s csak mint a Miklós-katonai akadémia főnöke működött. De a mellett élénk

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Szeptember 6.)

Kis Miska, a népboldogító.

(Rajz.)

Ki ne ismeri Kis Miskát, kit jó vagy bal-orsza Hidvégé vidékére vetett? Hisz ő a „nép embere”, kit az utolsó hidvégi kis gyermek is megátvegl s kitől, ha „nagydologról van szó” az öregbíró is tancosot kér. Gazdaságot nem folytat, köztünk maradt szó legyen, nincs is miből, — de hát nem is gazdasági ügyben, vagy a falu ügyes-hajos dolgaiban szokás ő hozzá fordulni, hanem ha az „ország dolgaival” van szó. Kis Miska a magas politikában van otthon, újságra is jár; és talán ha éjszaka feköltve, azt kérdeznék tőle: mit gondolsz most a muszka cászár vagy római pápa? arra is meg tudna felelni. Megfelel ő még pedig nem úgy immel-ámmal találgatva, hanem határozott bizonyossággal — akár meg is esküszik rá.

Azért hát ne is osodálkozzák senki fia-hogy Miskának, kivált tisztújításkor vagy követválasztáskor, oly nagy tekintélye van, ezt ő a tudományának köszönheti. No járult hozzá még valami egyéb is, a mit neki a jó isten adott, ingeny kegyelméből. Ez pedig az ő nemzeti származása, mert nagyatyja 1848 előtt nemeselek hadnagya volt; még ő maga is két diák-lekoltat járt végig; de apja kora halálával hazajött anyja mellé gazdálkodni — még akkor volt miből — e itt maradt, míg katonának el nem vitték-hol fel is vitte egész a káplárságig és ezzel a „ranggal” tért haza.

Nagy adománya volt nála a jó istennek s az is, hogy Miskát sohasem hagyta el a jó kedv; nem gondolt ő a holnappal soha és igazán csak mára kérte az itentől a mindennapi kenyeret.

Pedig lett volna a bubánra is elég ok, mert katonasága alatt meghalt édes

anyja is és a neki küldözgetett pénz miatt adósságot hagyott hátra, mely az uszolás kamattal annyira növekedett, hogy külsőséget csaknem az utolsó holdig megette; csak a ház maradt meg; az is eléggé szomorú állapotban.

Ez azonban Kis Miskát le nem verte. A mezei munkától usyan elszakott a regimentnél; talán derogált is már neki; szolgalegénynek még kevésbé állhatott be: hát fogta magát és beállott népboldogítóknak.

Szerencséjére épen jött egy tisztújítás, vagy mint ő hívta: restellatio és Hidvégét ki vitte volna be a tisztválasztásra más, mint Kis Miska, kinek legnagyobb szája volt a faluban, ki újságot is olvasott és kit az urak mindkét oldalról ugyenosak igyekeztek megnyerni. Ő pedig kieszoit, hogy honnan várhat többet és hasznos szolgálatainak letti is annyi eredménye, hogy tisztújítás után házát újra fedette; egy tehénket is ragasztott az alkoba; szeében osörgött az egyforintos tallér; — mind ezeknek végeredménye pedig az lett, hogy Miska házaságra gondolt és körül is nézett a falu leányai között.

Nyalka, husáros legény volt Miska ugy, hogy mikor sültétek estélypitykés dolmányában, csínyes posztó nadrágjában s kifényesített csizmájában, melyen a sarkantyú csak ugy pengett, végig ment; annyi leány, menyecske mondott „jó uspot” neki, hogy alig győzte árványhajás kalapját emelgetni.

De Miska természeténél fogva nem volt kepai és Vig Bózsát, a falu legszebb, de talán legszegényebb leányát választotta, ki szépségén kívül alig hozott egyebet a házhoz annál a vetett ágynál, mely ott pompázik az első szobában.

Kis Miska nagy emberismerő volt és igen jól tudott a hidvégiekkel bánl. Folyton a hidvégi világ kösépén (és ed a korcs-mában) élve, ismerte a falubelieknek legkisebb óhaját is; és elég ügyes volt min-

den újabb választási esetről épen ezt a kívánságot kötni az ő kiválasztott „emberéhez”, a mely akkor épen napi renden volt.

Egy Perikiesz idejében népszónok, vagy egy római tapsvezető ne tudta volna a népet pártjára ügyesebben megnyerni; de a Miskában még az az ügyesség is megvolt, hogy a jövőre is gondolt, és biztatásait mintegy Angur vagy kétéfél magyararháthó feleletekben, vagy csak jélek által szokta kifejezni:

— Hát ezután, ha Nagy János uramat megválasztjuk — kérdi tőle az öreg bíró egy szélsőbani választáskor — visszajön...?

Kis Miska nagy szemeket csinált, mint-ha előbb nem értene azután fejével intett, hogy megértette:

— Vissza hát!... Már hogy ne jöjné vissza? Ha ide várjuk mi közénk!

Erre aztán volt nagy lelkesedése.

Perese, hogy az öregbíró Kossuthot értette; Miska pedig utólag a megválasztott képviselőre magyarázta. — Midőn szemére hányták, egész komolysággal tet-e menté-gehez:

— Azt a M i s k á t értette bátyám? Azt most nem bocsátja az anglus meg a francia, mert együtt akarják vele megverni a németet, meg a muszákat.

Éme magas politikai anunciatió astán mind megnyugodtak.

A regálék-ügyében valami pör volt a falusiak és a volt földesur között s es épen napiranden volt egyszer a választás idején Hidvégén.

— Miska jót állott érette, hogy meg fogják nyerni e pört, ha a hidvégiek Gerendyt választják.

— De hát igazán jót állaz érette Miska ösém? — kérdi egy öreg gazdasember.

— Jót én bátyám életemmel is; természetesen „ha többségbe jövünk.”

bar a választott már a méréseket ellenzékhez tartozott is.

— A pörből természetesen nem lett semmi. Ezért Miskát meg is interpellálták a korcs-mában.

— Hát tehetek én róla, h o g y n e m j ö t t ű n k t ö b b s é g b e ?

— Már hogy ne jöttünk volna ösém, hisz akkor nem Gerendy lenne követünk?

— Hát kendet itt értették? — pattan lat Miska — én ott fenn értetem az ország házában — mert az efféle nagy dolog ott szokott ám eldőlni az országgyűlésen. Es Miska addig magyarázta a dolgot, míg el kellett ismerni, hogy neki volt igazsága.

Soha se ijedt meg Kis Miska jobban, mint midőn az újság n egyszer azt olvasta, hogy őt érre nyújtották ki a képviselői mandátumát!... Es keseres napja volt neki! emlegette is az „ösi just” és megmondotta a korcs-mában, hogy „olyan nincs”, hogy ő ebbe beleegyezzék, mert az a magyar szabadságnak a sirját ásná meg-Perese, hogy mindnyájan helyeselték.

Még jobban boszankodik, mikor a tisztviselőik kinevezéséről hall, vagy olvas.

De mi is lenne akkor Kis Miskából? Hisz most is meglehet ő róla poutosan ismerni, hogy hányadik esztendőben jár a képviselő s mikor volt az utolsó restellatio, épen mint a tisztelendő ur tornácán, azon hosszú kényesés tvegen, hogy lesz-e eső, vagy jó idő?

Miska tisztújítás idején nj dolmányban, új csizmában jön s bajusza ugy kifenev, hogy minden közelálló szemét fenyegeti; a harmadik esztendőre már minden kopott; a nyalka csizma tarka, kitörve és a bajusz lekonyulva, esürgőre áll.

Ha ezt aztán Miskának szemére vetik: választónva csak annyit felel: — Nem messze már a restellatio!

A múlt választáskor azonban valami gonosz szellem szállotta volt meg a hidvégé választó-kertlet képviselő-jelöljeit! Egyik sem akart — hogy is mondják csak? — a választásba belecle-gy e d n i.

Mindegyik azt mondta: „legyen a hogy lesz; válasszon ki-ki lelkiismeretesen, meggyőződése szerint.” A korcs-mak üresen állottak; a cigányok el sem jöttek a tégla-levetőből.

— Az ördög látott ilyen választást! — boszankodott Kis Miska és e „nézetében sokan osztoztak; de azért nem fordult fel a világ; folyt a mezei munka; a választás is megtörtént. Nem is azt választották, a kit Kis Miska akart.

A népboldogító asomoran jött haza és egyre azt hajította, mennyi mindenféle áldás hullott volna a népre, ha az ő választottja lett volna a képviselő; de hiában, nem számít ez semmit; azokat meg oda tul-éfiteli a kormány.

Erre aztán a Kis Miska házába beütött a krach. A dolmány egyre rongyosabb lett; a csizmából itt-ott a kapeza is kilátszott; a sarkantyút beette a rozsdá. Az árvalány el-hullott; mig a bajusz esürgőre állott.

Bizony csak kölcsond kellett venni a hársra is és a busás kamatot Kis Miskának nem volt miből megfizetni.

Az ösi telek előtt a nyár elején megtűtötték a dobot.

A szép menyecske, kit már a jó isten két szép gyermekkel is megáldott, ott sirt a kapufélfához dölve; s hidvégiek is részvétellel nézték a dolgot; nem akart a becsárnál többet igényi senki.

— Ne sirt Ruzsám! — kiáltja oda Kis Miska, nyakunkon van már a restellatio!

E fölkiáltásra a menyecske elhagyta a sirtást, az arezok újra kigömbölyödtek. Nánhan s meggondolta a dolgot és tekintettel restellatiór-meg a legközelebbi roményekre, visszavonta a licitációt...

Szeptember 6. Péntek. Róm. kath. nap. ... Szeptember 11. Arad városi köznevelési bizottságának közgyűlése d. u. 4 órakor.

„ARADI KOZLONY”

(Megjelen minden nap.) Előfizetési feltételei.

Table with subscription rates: Egy évre 12 ft., Fél évre 6 ft., Negyed évre 3 ft., Egy hónapra 1 ft. Vidékre szétküldve: Egy évre 14 ft., Fél évre 7 ft., Negyed évre 3 ft., Egy hónapra 1 ft.

Kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése u g u s z t u s v é g é n j e a r t, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadasson álljon be.

Arad, 1889. szeptember 1. Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

HIREK.

ARADÉSI VIDEKE.

Fábián László főispán, mint résztvevő elvett részt a három napos óra nyelvi előkészítőben, mely Ternovára nem mehetett ki a szolgabírói hivatal megvizsgálása végett.

A bíráló választmány ülése. Arad városi bíráló választmánya tegnapi délután 4 órakor ülést tartott, hogy döntson azon reklamációk felett, mely a legtöbb adót fizetők névjegyzéké ellen beadattak.

Az „Aradi Torna Egyesület” választmánya a 6-án délután 6 órakor a szokott helyen ülést tart, melyre a választmányt az egyesület elnöke meghívta. Kelt Aradon, 1889 évi szeptember hó 6-án. Az elnökség.

A mezőhegyesi cukorgyár f. é. okt. hó 1-én nem készült el a szemet csak október vége felé kezdheti meg. A vállalkozónak nagy büntetést kellene fizetnie, de az a szerződése van, hogy az igazgatóság sem tudja a csatorna munkálatait október 1-ére befejezni, s így a mindkét részről fizetendő büntetést egymást emésztí fel.

Baross miniszter Temesvárról. Baross Gábor közlekedési miniszter, mint levelezőnk írja, tegnapi délután külön vonattal Temesvárra érkezett. Kisérőiben volt Maróczy miniszteri titkár, Hircz és Károly, a magyar államvasutak igazgatója és két technikai főosztályos.

Székely herceg. Ama több bécsi lapban közölt híre vonatkozásban, hogy Sulkovsky Ida hercegnőszől elvált volna, mert a herceggel való alkálomszerű elválás, ki nem akarja oda érkeztet, ki akar térni, újabb táviratok szerint alaptalan. A hercegnőszől most is, mint azelőtt, felelősen a kastélyban tartózkodik, de azon időtől kezdve, midőn mind a két német orvos a herceg állapotát normálisnak jelentette ki, a hercegnőszől a palotán kívül éppen nem mutatkozik, sőt a palotába lépés sine senkinek megengedve.

Népfelkelő-tisztek. Erődekes rendelkezést tett a honvédelmi miniszter. A népfelkelési nyilvántartással megbízott honvéd felügyelő-parancsnokokat ugyancsak utasította, hogy ama felkelés-kötelek gyűlése, a kik mint katonák, nem szolgáltak s így katonai kiképzésben nincsenek, mindamellett más nem előképzésűek (tanulmányok), valamint polgári állásuk (hivatalkok, földművelők, stb.) következtében tisztviselői kötelek, népfelkelési szolgálatra hivataltól (imperative) hírvandók be. A népfelkelés behívása esetén az ilyeknek először, mint legelsőbb az oldalszély katonák ostanodók be a katonai felkiképzendők, hogy a gyakorlati szolgálat követelményeit a lehető leggyorsabban megtanulják.

A hivatalos lapból. H a v a s Antal károlyfalvi aljárásbíró a l u o s i járásbírósgé helyezetteti át, a módosi járásbírósgéhoz pedig K e o z e r Gyula lugosi járásbírósgé aljegyzi.

számban minden iránt a mi orosz. A kormány tehát ki igyekszik a k n a s z i e hangulatot s részben (elhivatatos forrásból minden nap olyan hírek terjesztetnek, melyek célja feltüntetni, hogy Oroszország s a mostani francia közvélemény között a lehető legbensőbb viszony uralkodik. Ebben az időszert nem is lehet kételkedni. Hogy e viszony a választókra is megterve hatását, napról-napra új és olyan tendenciájú hírek hoztaknak forgalomba, melyek a tényállás megvilágítására szolgálnak. Ilyen hír például az, hogy az orosz trónörökös, III Sándor császár legidősebb fia hivatalos minőségben Párisba fog érkezni a világiállás megtekintésére. Az orosz trónörökös előbb ugyan a német hadgyakorlatokon fog részt venni és Vilmos császár veendője lesz, de azért ez nem csökkentheti párisi látogatása jelentőségét. Ezenkívül a napokban Párisban híre járt hogy Franciaország mostani petvári nagykövete, Laboulaye Oroszországból haza fog hivatni, hogy helyére k a t o n á i lehessen küldeni. Már ki jelölték utódát s azt beszélték, hogy N e g r i e r tábornok megy nagykövettül Pétervárra. Negrier a legáltalab francia hadtestparancsnok s igen nagy népszerűségnek örvend. De szó sincs róla, hogy a katonai állást a diplomáciaival oserelnie fel és nagyon valószínű, hogy ez a hír is csupán a választási mozgalomra való tekintetből hozottak forgalomba. A párisi lapok egyébiránt a választásról kevés érdeket közölnek. Hasábjak telvék új meg új jelöltekkel, kiknek száma valóban át nem tekinthető többé.

LEGUJABB POSTA.

Viktor Napoleon herceg fogadta a „Figaro” egyik munkatársát, a ki előtt kijelenté, hogy ő nem fog választási felhívást kibocsátani. Az ő programjai ismeretesek, és a c s á s z á r s á g. Az opportunista kör társaság ellen fordulva, így szól Viktor herceg: A legközelebbi szavazás alapját nem fogja pártkérdés képezni. A beszűzt álló többségben nem leend sem győző, sem legyőzött; így nem is kell azt osztályozni csoportok szerint. A revisio úgy fog diadalmaskodni. Nem egy párt, hanem csak az alkotmányozó gyűlés, mely az átalakulás e kamrájára következik, fog bírni a szűkeges erővel és mandátummal az újra alkotás művéhez és ennek első kötelességét az fogja képezni, hogy az országnak visszaadja szavát. Ekkor fog ütni a döntő óra. Viktor herceg így folytatta: A három kormányzó alak, a köztársaság, a királyság és a császárság feletti közvetlen népszavazásból a császárság fog diadalmassan kikelni. A tulajdonképeni haroz csak a köztársaság és a császárság között létezik. A legitim királyság Chambord gróf halála óta csak emlék. A parlamentarizmus nem fér össze! Általános népszavazással, a császárság marad fenn, mint a democraia egyedül gyakorlati és megfelelő kormányzási alakja, a mely nélkül Franciaországban lehetetlen a tekintély.

Natalia királyné, Belgrádba érkezett magánjelentéssel szeptember első napjában mint magán egyén Belgrádba érkezett, a hol vagy lakást bérelnek a számára, vagy házat vesznek neki. A kormányt mind ezekről hivatalosan még nincs tudomása.

Demiless Kis Mikából ha csak ugyan megtalálom, ni az utolsó restellatión? ... P. Sz. K.

A modern Calypso,

Hogyan írnak meg Fénelon Télémaqueját a mai regényírók, ezt a kérdést szelgemesen oldja meg Millaud a Figaróban.

Fénelon ismert tanregényének egyik része így hangzik:

Gaiypso nem birt megvisszaládni. Ulysses távoása miatt. Fajdalomban boldogtalanná tette az a tudat, hogy halhatatlan. Barlangja nem hangzott többé vissza énekétől. A nimfák, kik szolgálatára álltak, nem mertek beszélni vele. Egyedül sánta a virágos pázsiton, mely örök tavaszal köríté szigetét; de a szép hely, a helyett, hogy eszillapította volna fájalmát, még inkább emlékébe idézte Ulysses, a kit annyiszor látott maga körül. Gyakran állt mozdulatlanul a tengerparton, melyet könyveivel öntözött, folyton arra felé fordulva, a merre Ulysses hajója, a hullámokat basatva, elnt.

Ezt a mai írók következőleg írják meg:

1. P á r i s i r e g é n y.

Ulysses elutazott! A szegény Calypso annyira szomorú, vizgatlan, kétségbeesett volt, hogy nem énekel többé, s a nimfák, a kik szolgálatában állottak, némák, hallgatagok, csöndesek voltak, mint ő. Lassan sétálgatva a zöld pázsiton, mely virágokkal vala hímzve, a tengert vágyott vizsontlátni, a melyen a kedves távozott. Ez alkalommal, esküszöm, sokáig siratta Ulysses, hívogtva őt, s főháskodva sopánkodva, emlékeztetve visszafelé a meleg üdüléseket a melyek közt elárastotta nyakát csókjaival, mondván: Oh kedvesem, oh kedvesem!

D a u d e t Alfonz.

2. Naturalista regény.

Ulysses elmentén, Calypso valóban

3. T á r o z a r e g é n y.

Egy szép éjszaka magányosan bolyongott egy nő.

Ugy látszott, nagy fájdalom maroan-golja.

Hallgatott. Követték más asszonyok, a kiknek ruhájáról meg lehetett ismerni, hogy nimfák.

Nem énekel már; mondá az egyik.

— Csitt! szól a másik. Hallgassunk, meghalana bennünket.

De a nő nem hallgatott rájuk. Siet-tette lépteit és tíz perczel később már a parton volt.

A tenger háborgott.

— Erre ment, mormogá zokogva. Aztán titokzatosan susogta: ah Ulysses, oh Ulysses!

Kitalálták értelmét. E nő Calypso volt, a ki nem birt megvisszaládni Ulysses távoása miatt.

— Ki volt ez az Ulysses?

Merre ment?

(Folytatása a jövő számban.)

kinestári fűrdőmérnöknek táviratilag elrendelt fűtővezetékét a fűrdőközönység általános melegegésével fogadta, mert közvetlen előzményét egy oly botrány képezte, a mely az egész fűrdőt felháborította. Tegnapelőtt este ugyanis a nevezett mérnök együtt vascorázott egy külföldön élő dugszápad magyar főkeftésével, V-y-val, a ki Mon-ou-kól jött pár nap előtt Herkulesfürdőre, vacsora után a társaság, közte V-y-nak 14 éves szép leánya is, átment a gyógyterembe a hol pezsgő mellett folytatták a mulatságot. Tizenegy órákor a leány fölállott és bement a női öltözőbe, hogy kőpenveg-t kihozza a szűz lakására akart távozni. A mérnök boros fővel utána ment az öltözőbe a itt oly toladokban viselte magát, hogy a szegény leány segítségért kiáltott, mire a gyógyterem csatlósága és a pin-czerek összehajoltak és nekiesetek a mér-nökönek, a ki gyorsan hátrált a gyógyterem felé. Az ajtóban már ott találták a zajra előretett apát és az ott a vendégek szemelátára rövid futón végzett a magáról meglepedkezett hevesvált mérnök ural. Minthogy — eltekintve hivatali mulasztásaitól — a fentnevezett mérnök már azelőtt számos botrányt provokált (egy a többek közt egyszer boros fővel berontott a közös női fűrdőbe), a főbörtel, a fűrdő jó híre érdekében, rögtön táviratilag fordult a pénzügyminisztériumhoz s az éppen ott időző Dobokay a miniszteri titkár néhány óra múlva utasítást kapott, hogy a nem órával hivatalnokot fűtessze fel. Ez esett egybeírta a fűrdőfelügyelőség tisztségére is kikötő világot, mert csakis ez utóbbinak elnevezés és lanyha figyeltatása mellett maradt a fűtővezeték a nevezett mérnök egy egész esztendőig hivatalában.

Biharfüreden sok most az aradi és aradmegyei vendég. Mint a legutolsó fűrdő-izma mutatja, ott vannak: P a r a d e y l o s r Lajos főszolgabíró (Boros-Sebes), T o r d a Kárpád közigazgató (Világos), F o b a u e r János (Világos), Z i l a h y Béla postakézelt (Vadász), P a p Ignác román püspöki titkár (Arad) stb.

Tanító-egylet ülése. A csanádme-gyei tanító-egylet hattonyai sík-köre október 9-én Vizes pusztán ülést tart.

Medvavadászat. Jövő vasárnapon Vaáron, Karánsebes mellett nagy medvavadászat lesz, mely hivatalból redeltetik, mi-után sok medve mutatkozott. A vadászok szombat este gyűlnek Karánsebesre.

Erdőfői szaktisztség határideje. A földmívelésügyi miniszter közhírré teszi, mi- szerint az erdőfői szaktisztség folyó évi október 21-én és az erre következő napokon Budapestben, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcon, Kassán, Máramarosban, Debreczenben, Kolozsvárt, Brassóban, Nagy Szebenben, Temesvárt, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen a vármegyeházaiban dé- lőlt 9 órákor fognak megkezdni és ely- tatólag megartatni. Felhívtnak mindazok, kik ezen szaktisztség letenni szándékoznak, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt- tőlymodványokat a vizsgák székhelyére nézve illetékes királyi erdőfelügyelőhöz nyújtsák be.

Mennyit fogy a nap szeptemberben? A nap fölkelet szept. 1-jén 6 óra 20 perccel; lenyugodott 6 óra 38 perccel; 30-án fölkelet 6 óra 0 perccel lenyugodott 6 óra 39 perccel. Ha most összeha- sonlítjuk a legrosszabb napot, június hó 22-ét szeptember hó 30-ával, kitűnik, hogy a naphossza közt a hó végével 4 óra 28 perc különbség lesz.

Háló és étkezési kocsik. Az utazó közönség nagyobb kényelmére a magyar ál- lamvasutak fővonalain háló és étkezési ko- csikat kívánván közlekedtetni, ezen kocsik kiállítására vonatkozólag pályázati hir- detményt bocsátottak ki, mely pályázati hir- detmény hirdetéseinél között közzététve, a vállalkozók figyelmébe ajánlatik.

Körözött futár. Az aradi kir. tör- vények országosan körözötti a 7-es számú aradi futár, S t e i n Mór, ki sikkesztés elkövetése után megugrott. Stein személy- leirását az ősszes előjárásoknak megkü- lödte a törvényszék.

Egy végzett főrelista — szabad óráiban — correpetitorok a később osztályu realiskolai tanulóhoz ajánl- koztak. — Hol? megmondja a kiadóhi- vatalk.

X Nircs készülök, mely képes volna dr. R o s a életbálzama t hat- térébe szorítani, mert ennek jó hírneve csakis nagyzerült hatás által előforduló gyomor- bajknál lett biztosítva és mindig feltűnő- hatlan marad. Dr. R o s a életbálz- sam a Fragner B. gyógyszeráról Prágában minden gyógyszerárban kap- ható.

HAZÁNK ÉS A FÓVAROS

Károly Lajos főherceg körútja. Mint táviratban jelentik, Károly Lajos fő- herceg, Mária Terézia főhercegnővel, Ivánka Imre kíséretében megérkezett a belai Bar- lang ligetbe. A főhercegi párt a magyar Kárpát-Egylet ki döttsége fogadta. Az egye- süllet elnöksége által előadott kérelemre Ká- roly Lajos főherceg kijelentette, hogy a magyar Kárpát-Egylet védnökségét szívesen elvállalja.

Thommel báró, az új belgrádi osz- trák-magyar követ, mint Belgrádból írják, magyar születésű. 1848-ban mint diák részt vett a szabadságharcban és a honvédség mészaki osztagainál felvitte a kapitányságig. A szabadságharc leverése után a többi előfogat tiszttel együtt mint kőszakonát soroz- ták be a hadseregbe. Ernyedetlen szoga- mával csakhamar elérte, hogy tisztté ne- vezették ki és már 1867-ben mint vezérkari kapitányt bocsátották a zari főparancsnok- sághoz. Felőbb parancs következtében ekkor beutazta Bosniát, Hercegovinát és Monte- negrót, hogy az ottani viszonyokat megismerje. Ugyanekkor szorgalmasan tanulmányozta a közlekedési és a telepítványokat. Pár év múlva Csetinijében miniszterrezidens lett. Thommel aggligény, nyugodt természetű, kevés szava, de egyenes jellemű ember s így nem csoda,

hogy rövid idő alatt egy a montenegrói fe- jedelem, mint Mileva fejedelmének rokons- zersévé is megnyerte. K véssel Bosznia és Hercegovina okkupálása után, rendelkezési állapotba helyezték. A montenegrói fejed- lem nem szívesen vált meg tőle, és távozá- sakor azzal az aranyórával ajándékozta meg, melyet egykor III. Napoleontól kapott. Thommel báró azután beutazta Torokszá- got, Aziát és Afrikát, míg végre teheráni követ lett, mely állását csak nemrég oserítte fel a mostanival.

Rövid hírek. O r o s h á z a Kos- suth Lajos színtelen díszpolgárára válaszo- totta. — G r a e f Ede lovassági tábor- nok, József főherceg adlutas, november- ben tli meg 55 éves szolgálati jubileumát. — S z a l o s á n y b a n úz. Szmetan- eán született Storch Paulin 12,000 fo- rintnyi váltót hamisított a szűz elszűköt. Most körözik. — M e d v e s e n vesze- delmes mértékben garázdálnak a veszett kutyák. — N a g y v á r a d o n a Körös-gát építésénél foglalkozó munkások Gábris Péter oszajfalvi lakost durván ön- talmaszták, belétek a vízbe s 50 forintját ellopták.

NAGYVILÁG

A királyné Meranban. A „Meramer Zeitung” jelenti, hogy a merani Trauttmans dorff-kastélyban már minden készen áll Er- zsebet királyné fogadására. A királyné öt- töz termé előtt fedett erkély van. A terem bordeaux-vöröze tapetákkal van bevonva, melyen velencei kristály tükrök ragyognak. A terem pálmákkal van díszítve. Egy nagy smyrnai szőnyeggel bevont diván áll a fal mellett. Innét nyílik a királyné há- szobája, melynek két ablaka nyugatra és kettő északra néz. Innét néhány lépcsőzet- tel alább egy kicsi freszokkal díszített he- lyiségbe jutni, mely középkori létséssel van díszítve. Ide nyílik az ebédlő, mely kék és ezüst színnel van dekorálva. Délré néz a- blakából gyönyörű kilátás nyílik az Ets-völ- gyébe. Ebből nyílik a kávészobába, mely renaissance-stylen van díszítve. Mellette van a király dolgozó és hálószobája, délré nyíló nagy ablakkal. A berendezés ko- rendezés komoly, egyszerű. Ezen lakosztá- lyból lépcső vezet le Mária Valeria főherceg asszony lakosztályába, mely egy emelettel alább van. Ez salonból, dolgozó szobából, öltöző szobából és hálószobából áll s vala- mennyi terem rococo-stylen van bu- torozva.

A persz sah életveszedelemében. Nasz- reddint, a perszák kitűnő uralkodóját egy kis kellemtelenség érte hazafelé utjában. Mikor ugyanis vonata az orosz területen levő Granitz és Szeznika állomások közt haladt, egyszerre nagyot zökent éskisiklott. Az a kocsis, melyben a sah volt, egészen keresztbe fordult, úgy hogy a sah a szomszédos ház- szimult szomszédos kocsit miatt nem lehetett kinyitni. A sah végre az ablakon mászott ki, mi nem valami öpítőletes foglalkozás egy uralkodóra nézve. Minthogy semmi komoly baj nem történt, Naszreddin nem vesztette el nyugodtságát, sőt még jó képet csinált a sors rossz tréfáinak. A kísérlete természet- seleg mértékben meg volt remélva.

Grófkissasszony párba. Felö- olaszországi lapoknak a következő furcsa hirt táviratozzák Becsből, augusztus 31-iki kelettel: Ischiben K i n s k y Irma grófnő és S c h b o r n grófkissasszony kö- zött kardpárba volt. A két ellenfél győ- nyűri, alig husz évs ény. A párvialdara okot féltékenységből származott személyes sértetetés adott. Harmadik összecsapásnál Schönborn grófnő könnyű sebet kapott a jobb mellén, Kinsky Irma grófnőnek pe- dig balkeletjére érte a kard hegye. Elég té- tetve a becsületnek, az ellenfelek kezét szorították. Kinsky grófnő segédei voltak H u n y a d y grófné és P a l l a v i c i n i grófné; Schönborn grófnőé pe- dig W a l d s t e i n grófné és L i c h t e n s t e i n grófné. — E hir valószá- gáért természetesen az illető olasz lapok bécsi tudósítói felelősek.

Miksa császár bírása. Amerikai la- pok jelenti, hogy most halt meg számkive- tesben L e r d o d e T e j a d a, a mexikói köztársaság volt külügyminisztere. Ez az elfeledett, hazájából kiűzött mexikói az, a kinek legtöbb része volt a szerencsét- len Miksa császár halála itéletésében. Mik- kor Queretaro betették, J u a r e z elnök St.-Luisban töltte fel székhelyét, háromtagú miniszteriumával. Lerdo de Tejada volt a külügyminiszter, Juarez legbensőbb embere, a ki rendkívül befolyást gyakorolt az el- nökre. Lerdo de Tejada jászotta a végzet szerepét Miksa császár pörében. Mint mond- ják, ő volt az, a ki kivitte, hogy a szerenc- seetlen császár fölött haditörvényesek ítel- jen, a haditörvényesek, egy merő formalitás, miután Juarez és külügyminisztere már ak- kor kimondták a halálos ítéletet. Miután a császár ügyvédek, Mariano Riva Palaccio- nak és Rafael Martínez de la Torre-nak mind- en fardozása hiába való volt, kevéssel a törvényesek ítélete előtt M a g n a n u s báró, a porosz követ, az ősszes európai kor- mányok nevében kért a császár számára ke- gyelmet. Eppen olyan hiába járt ő, val- mint az északamerikai unió követe is: a kor- mány kijelentette, hogy nem tehet semmit az ítélet meghozatala előtt. Junius 16-án délben kaptak értesítést az ügyvédek, hogy a hadi törvényesek ítélt és este 6 órá- kor agyonlőtték a császárt. Haladéktalanul Lerdohoz siettek. — Ez szó nélkül át- vette tőlük az általuk benyújtott kegyelmi kérvényt s a szomszédos terembe ment, a hol Juarez várakozott a másik két minisz- terrel. Háromnegyed óráig tanácskoztak, azután újra megjelent Lerdo szó nélkül, irásban nyújtotta át a határozatot, mely kijelenti, hogy „az elnök polgá- rárság az igazságság és az ország bé- kéjére való tekintettel nem adhatta meg a

keret kegyelmet. — Lerdo még az agyon- lőtt császár holttestét sem akarta kiadni a családnak s csak hosszas diplomáciai kö- zbenjárás után novemberben adta ki a ko- porost. — Lerdo de Tejada később Juarez- elnököt le akarta szorítani a hatalomról de kísérlete nem sikerült. Juarez halála után rövid időre magához ragadta a hatalmat, de csakhamar megbukott s utóda, Porfirio Diaz, szá kivetette Mexikóból az Egyesült Államok területén halt meg mint számközt- — Botrány a bécsi közéletben. A bécsi közélet keddi déleje igen viharos volt. Pedig a tárgy, mely napirenden volt, meglehetősen jelentéktelen. Arról volt szó, hogy az antiszemita fegyvert kovacsoktat abból, hogy a központi tometóban egy ko- resztet állítógal fedőntve találtak. A ke- resztet historia azonban valótlannak bizonyult s az antiszemita ezen feidühöve szidták a kiküldött vizsgálo bizottság tagjai; azt mondván róluk, hogy a keresztlevélük in- kívül mivel sem adták tanujelét annak, hogy keresztények. Az ellenzék vezére, Vaugoin szigorú beszédhöz rött: meg öket. Nem az az igaz keresztény, ugyanol, ki folyton hangzóbja; s az antiszemita, kiknek val- lása a gyűlölködés, éppenséggel nem ke- resztények.

A nő a modern festészetben. Az idei párisi „Salon”-ról a német művészi- ti folyóiratok megrövidítve említik, hogy a ki- állított képek alig pár kivétellel mind a női test szépségét ábrázolják, s férfui alak- kal csak kivételt találkoztunk. Csak Napo- leont látjuk egy képen. A nő látni minde- nütt: „A hullam”, „Az éj”, „A báj”, „A hajnal”, „A dél”, „Diana”, „Circé”, „A napuszár”, „A hold” s még százele név- vel mindig egy téma: a nő idomok szépsé- gére, még pedig a lehető legleplezetlenebb szépségre. Az említett folyóiratok szerint e- jelenlegben lehet sok udvariasság és sok ér- deklenség, de művés-eti szempontból tévely- nek kell tekinteni.

Rablótámadás Karlsruheban. A karls- badi városi parkban a napokban egy ime- retlen fiatal nő arra kért fel egy H. nevű német urat, ki mint fűrdővendég időzik Karlsruheban, hogy Donitz fele kísérje Kiféle haladtak a városból s utközben a leány he- lyet foglalt egy padon, mire az ur is melléje ült. Abban a pillanatban hátulról valaki, ha- rom hatalmas ütést mért az ur fejére, úgy hogy ez eszméletlenül veszte. A rabló, ki az ismeretlen leány önkéntára volt, ezután H. zsebéből kivett minden pénzt, órárt, lánczot s a leányval együtt eltűnt. — Teljesen ha- sonló körülmények közt Teplitzben is történt a minap rablás.

Rövid hírek. M i l á n királyi Karls- badba érkezett, hol gyomorbaja gyógyítása céljából használja a fűrdőt, s körülbelül három hetet fog ott tölteni. — K i e v b e n 15 egyetemi halgatót fogtak el, ál- lítólag orosz-ellenes izgatás miatt. — G r o d n o közlemben, Oroszországban, a vésuti hid leszállás kévéssel azután, hogy egy személynak áthaladt rajta. — K a t h o l i k u s b a n k alapítását tervezik a róm kath. párt kitűnőségei s az ügy dén gróf Pecei a pápa unokasöcséje áll; a bank székhelye Londonban lesz. — A o z á r a „fenésk” ozzimel rubnáta fel herceg Leuchtenberg Jenő neit. — N e h é z s á l l a s a z Edison titkárnak az állása; a híres feltaláló ezimere naponként vagy ezer levél érkezik Párisba, a legtarkább ajánlatokkal, de Edisonnak van esze s nem törődik az egész levelezéssel, hanem titká- rjára bizza, hogy intézze el. — P a l e r m o b a n a tizenhat éves Lioeta Leonarda atya bejegyeztette a győlté előadóitól- ját, aztán apa és leány együtt jelentkeztek a bíróságnál.

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági állapotról.

A földmívelési miniszteriumhoz augusz- tus hó 27-ől szeptember hó 2-ig, a v e t é s e k állásáról beérkezett je- lentésektől a következőket közöljük:

Tengeri. A Duna balpartján a vidék tulnyomó részében uralgó nagymértű szárazság miatt, idő előtt érésnek indult, itt-ott már teljesen be is ért, sőt helyen- ként, nevezetesen: Esztergom-, Nógrád- és Pozsony-vármegyék egy részében már töré- sét is megkezdtek. A terméselátások az utóbbi időben inkább hanyatlottak, mint ja- vultak, a szemek, különösen a késői fajok- nál, nem fejlődhetek ki kellően. — Az eredmény átlag középszerű lesz. — A Duna jobb partján helyenként szedik, általában közép, Vas- és Zala-vármegyé- ben, néhol jó középtermés várható. A Duna-Tisza közén, minthogy a vidék részén augusztus 27. és 28-án eső volt, ezért vala- mivel javult; ott, hol eső nem volt: szá- rász; a korai birtelen érett, törik, csöve- többnyire rövid, neme nem fejlődhetett ki kellőleg, apró s így a termés csak kö- zépszerű lesz; a későbbi azonban jobbnak ígérkezik. A Tisza jobb partján törese helyenként megkezdett, a termés általában középnek jellemezhető; a nagy szárazság miatt elfonnyadt. A Tisza bal- partján az elmúlt het végén általában bekövetkezett csak má nem sokat hasz- nálhattak a tengerinek, mivel a ko- rábbi szárazságban rohamosan érésnek indult s most már helyenként annyira előre haladt, hogy törese kezdetét ve- tte. Legjobbban áll es legtöbbet ígér Szilágy- és Bihar- s részben Szatmár- és Ugocsa vármegyékben, hol átlag közép- szerű termést remélnék; Hajdu és Szabolcs- vármegyékben nagyjából csak gyenge közép, sőt helyenként középben aluli termés várható. A Tisza-Maros szögén törese egyes helyeken megkezdett, ez idén mindentűt idő előtt megéri. Arad-, Csanád- és Temes vármegyékben közép, Krassó-Szörény- ben jó közép, Torontalban itt-ott középben felül, legnagyobb részén azonban középszerű terméssel bíztak. Az erdélyi vármegyékben a magasabb fekvésű helyeken a szárazságtól sokat szenvedett, a korábbiak levelei itt nagyjából megárgultak, elszáradtak,

nem annyira érnek, mint összeesnek. A későbbi vetések a fejlődésben elmaradtak s nem is csodvethetnek kellően. Hunsyd vármegye köröbányai járásában s külön- sen a Maros völgyén kiéltgőten áll.

H u v e l y e s e k é s k e r t i v e t e m é n y e k. A Duna balpartján: Arva-vármegyében a sok eszéstől elrom- lottak, egybűtt éppen ellenkezőleg a szá- rászagot szílylik; káposztafélék silányak; bab betakarítása meg folyton tart. A Duna jobbpartján jól fizetnek, Somogy-vármegyé- ben a káposzta elfonnyadt. A Duna-Tisza közén a kerti vetemények az esőre felír- sültek ugyan, mindazonáltal hozamuk csak gyenge közép lesz. A Tisza jobb partján jó termést adtak. A Tisza-Maros szögén: To- rontal- és Krassó-Szörényben a káposzta- félek visszamaradtak, Arabban javultak; a bab Torontalban kiéltgőten termést adott.

K e n d e r é s l e n. A Duna jobb partján a len jó középszerű termést ígér. A Tisza jobb partján a kendertermés minőségére kiéltgő, mennyiségére gyenge volt. Az erdélyi vármegyékben nem sok termést s nem eléggé magasra nőtt, de jó minőségű.

B u r g o n y a. A Duna balpartján a szárazságtól sokat szenvedett, vidéken- ként igen különböző. Arva-vármegyé- ben igen szép, középben itt-ott azonban egerek pusztítják. Barsban szedik, közép- szerű és jó termést ad; Esztergomban apró és kevés gumót ad, eszdeae vége felé jár. Hontban a korai jól fizet; Liptóban közép- szerű; Nógrádban gyenge, itt-ott rossz; Nyitraiban sem kiéltgő, átlag azonban még középszerű; Pozsonyban növéseben elma- radt, középszerű és azon alóli; Trancsében — hol sokat ígért — már nem oly ked- vező a kilátás, részben meg mindig eső és kedvező ugyan, másrészt azonban tapasztal- tott, hogy a szép szőlő kllsével bíró bokor helyenként gumót nem képzett. Zolyomban jó. A Duna jobb partján a korai silány eredménnyel szedik, a későbbi gumója apró maradt s helyenként rothadt, által- ában gyenge fog fizetni. A Duna-Tisza kö- zen a korai nagyjából részben, gyenge termést adott; a későbbi helyenként ja- vult, jól fog fizetni. A Tisza jobb partján Szilágy-vármegyében a korai faj eléggé jól, Szatmár-vármegyében középben aluli er-edménnyel fizet; a késői Bihar-, Hajdu- és Szabolcs-vármegyékben általában gyengén áll, indája többnyire elszáradt, gumója ke- vés és apró. A Tisza-Maros szögén Torontal- és Krassó-Szörényvármegyékben he- lyenként jó középtermést adott, bár a nagy szárazságtól sokat szenvedett. A r a d - v a r - megyében indája fonyadt és apró. Az er- délyi vármegyékben a szárazságtól f. fejlődés megakadt, középtermés várható.

D o h á n y. A Tisza jobbpartján tö- reik, mennyiségére jó, minőségére kiéltgő. A Tisza balpartján törese folyamatosan van; Hajdu vármegyében sok a középben aluli ho- am, Békés, Szatmár és Szabolcs vá- rmegyében átlag közép, sőt ez utóbbi he- lyen néhol középben felül termést ad; min- sége kiéltgő.

C s a k o r é s t a k a r m á n y r é p s a. A Duna balpartján sokat szen- vedt, részben még tartja magát és a szá- rászag deozára is kiéltgőten fejlődik, sok helyen azonban tetem- sen hanyatlott, Esztergomban középben aluli A Duna jobbpartján a szárazság folytán lassan fejlődik, helyenként fonyadt és a rovar is pusztítja; általában középszerű hozamot fog adni. A Duna-Tisza közén a volt esőkre is- mét szépen fejlődik, hozama általában vére középszerűnek ígérkezik. A Tisza jobbpart- ján, ott hol eső kapott, jól áll. A Tisza balpartján: Biharban gyenge, Hajdu, Szabo- lcs és Szatmár vármegyékben az esőre javult, kiéltgő termést mutat. A Tisza- Maros szögén: Arad és Csanád vármegyék- ben szépen nő, jó termést ígér; Torontal- ban hanyatlott, levelei sárgul, mindamellett még középtermést ígér. Az erdélyi vármé- gyékben a nagy szárazság miatt jóval ap- róbb maradt a rendesnél, lassan halad fej- lődésében. Középs minőségű termés je- lelezhető.

S z ö l ő. A Duna balpartján a filloxera mentes helyeken szép, sok fűrtöt hozott; érik. Mennyiségére jó szűretet remélnék. A Duna jobbpartján helyenként a szemek hullanak, általában gyengén fog fizetni. A Duna-Tisza közén a száraz és forró idő alatt sokat szen- vedett; levelei lehullnak, fűrtjel több helyen nagyon aprók. A Tisza jobb partján jó szű- retet nyújt kilátást, hol a filloxera s nagy hőség a m károította. A Tisza balpartján a szárazság okozta nagy károkat a most bekövetkezett eső m nem hozhatja helyre; csakis helyenként, hol fejlődésben hátramaradt volt, növekedik még egy kis idő szem, nevezetesen Bihar- és Hajdu vármegyében. Általában a termés nem felel meg a várakozásnak, többnyire csak közép lesz. Szabolcs és Ugocsa egyes he- lyein jó. A Tisza-Maros szögén rohamosan érik; A r a d, Torontal és Csanádban a szemek utóbb nagyon hullottak; középszerű termést mutatkozik mindentűt, A r a d é s Temes vármegye kivételével, hol csak gyenge közép várható. Az erdélyi vármé- gyékben a folytonos szárazság s hőség miatt a gerzedek fonyadnak, a szemek nem fejlődhetnek, hullani kezdenek, különben sokat szenvednek a nemesebb fajok. Átlag középtermés mutatkozik.

G y ü m ö l o s. Az egész országban általában csak gyenge termés mutatkozik, sok lehellott.

B e p c s e v e t é s. Még csak ke- vés helyen kelt ki.

G a z d a s á g i m u n k a l a t o k Az uralgás és az ősziek áll szántás-vetés a nagy szárazság miatt hátráltatva van, csak kevés helyen volt eszkezőlhető.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

Abkésél helyi érdekű vasutak. A kereskedelemügyi miniszteriumban Lukács Béla államtitkár előnölete alatt szerdán volt a dévanyai-szeghalom-köti és a szeghalom- füzegymati vasutak engedélyezési tárgya- lása. A kereskedelemügyi miniszterium műszaki

osztályát Loskai osztálytanácsos, a pénzügy- miniszteriumot Márfyi osztálytanácsos és az engedélyt kérő Soenderop és társa cég- get Pollacek Mihály főmérnök és dr. Chorin Ferencz orsz. képviselő kép- vesíték. Minthogy a tárgyaláson az egyes pontozatokra néve megegyezés jött létre, valószínű, hogy az építést legközelebb meg- kezdik.

— **Szezs-üzel.** — (Szeptember 5.)

(B.) Szezs. Készárú nagyban 49.—49.25, kicsinyben 49.75 hordó nélkül pr 100 Liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adó.

— **Budapesti gabnatház.** — (Szeptember 6.)

Jó kínálat, kedvező vételkedv. Forgalom 2000 mm. Oszl busz 3.51—53. Tavasz busz 9.08—09. Maj—juniusi tengeri 6.60—61. Oszl árpa 6.57—60.

Az aradi polgári takarékpénztár részvény társaság

R é s z v é n y t ö k e:
Alladé m. hó végén frt 135935.—
Beizetés f. hóban frt 7810.—
Alladé f. hó végén frt 13745.—
T a k a r é p n é z t á r i b e t é t e k:
Alladé mult hó végén frt 267384.41
Betétel f. hóban frt 28617.81
Összesen frt 296002.22
Viszafizetés ugyanezen idő alatt 52949.77
Alladé f. hó végén frt 243052.45
Kötelező takarékpénztári b e -
tételék.
Beizetés mult hó végén frt 11945.24
Beizetés f. hóban frt 888.—
Összesen frt 12833.24

Váltóle számla:
Tárcaalladé mult hó végén 942146.96
Leszámítottat f. 6. február 167278.69
hóban frt 509424.65
Összesen frt 509424.65

Viszafizetés ugyanezen idő alatt frt 190004.16
Tárcaalladé f. é. m hó 28-án 319420.49
Előlegek, r t é k p a p i r o k r a:
Alladé mult hó végén frt 32106.—
Uj előlegek f. hóban frt 593.—
Összesen frt 32699.—

**Viszafizetés ugyanezen idő-
szakban 1508.—**
Alladé f. hó végén frt 31191.—
Előle g e r t é k p a p i r o k r a
f o l y ó s z á m l á n .
Alladé a mult hó végén 52753.27
Uj előlegek folyó hóban 7081.20
Összesen 59834.47

Viszafizetés f. hóban 769.51
Alladé f. hó végén 59063.96
J e l z á l o g k ö l e s z n ö k:
Alladé f. mult hó végén frt 56610.—
Engedélyeztetek és kifizetve f.
hóban frt 9100.—
Összesen frt 65710.—

**Viszafizetés ugyanezen idő-
szakban frt 3390.—**
Alladé f. é. m hó 28-án frt 52320.—
P é n z t á r f o r g a l o m:
Alladé mult hó végén frt 20318.29
Bevételék f. hóban frt 347704.46
Összesen frt 368022.75
Kifizetések ugyanezen időszakban
frt 362418.40

Készlet f. évi m hó 28-án frt 5604.35
Összes havi forgalom frt 188657.64
Arad, 1889. aug. hó 31-én.
Az aradi polgári takarékpénztár igazgatósága.

**Az aradi takaréki és segély-egylet mintszö-
vetkezőt forgalmi kimutatása 1889 évi
augusztus haváról.**

V á l t ó l e s z á m l a j t o l a s:
Tárca alladé mult hó végével frt 80145.86
Leszámítottat f. hóban 18368.—
Összesen 98511.38
Törlesztett f. hóban 16708.—
Alladé f. hó végével 81803.86

E l ő l e g e z é s E r t é k e k r e:
Alladé m. hó végével frt 9422.50
Előlegek f. hóban 2477.50
Összesen 11900.—
Törlesztett f. hóban 1687.70
Alladé f. hó végével 10232.30

T ö r z s b e t é t e k:
Alladé mult hó végével frt 83250.61
Beizetések f. hóban 1961.25
Összesen 85211.86
Viszafizettetett f. hóban 228.—
Alladé f. hó végével 84988.86

P é n z t á r i f o r g a l o m
Alladé mult hó végével frt 1531.55
Beizetések f. hóban 22005.94
Összesen 23537.49
Kiadás f. hóban 21765.61
Pénztár készlet f. hó végével 1781.88
Arad, 1889. szept. 1-én.
Az igazgatóság.

Hivatalos ártályan

a budapesti áru- és értékek 1889. év
szeptember hó 5-én,
Magyar aranyárak 4. sz. 99.45
magyar papírárak 5. 94.40
magyar vasúti kölcsön 99.75
magyar keleti vasúti államkötvény 1 99.75
magyar keleti vasúti államkötvény 2. kib. 104.75
magyar keleti vasúti államkötvény 3. kib. 104.75
magyar földteremtési kötvény 104.75
Temes-bányai földteremtési kötvény 104.75
Erdélyi földteremtési kötvény 104.75
Horvát-szlavon földteremtési kötvény 104.75
Magyar hitelbankársvány 315.50
Osztrák hitallamkötvény 303.50
Cs. és ki. arany 5.30
20 frankos arany (Napoleo idor) 8.46
Német bírodalmi márká 96.25
London 119.40
20 márkás arany

BUDAPESTI TŐZSDE.

Szeptember 3-án.

	Pénz	Ár		Pénz	Ár		Pénz	Ár
M. kir. arany. adóment. 48	99	50	Magy. orsz. bank részvény társaság			Pesti közti vasútya	480	432
M. vasúti köl. 120 frt o. é. (300 fe.) 58	94	60	Osztrák hitelintézet	303	90	Pesti közti vasp. érvény-jegyek	110	215
M. v. köl. 120 frt o. é. dbkban			Osztr. magy. bank	850	885	Budapesti III. ker. takarékp.	168	110
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 58			I. magy. iparbank	153	155	Országos központi	452	457
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 58	100	101	Pesti magy. keresk. bank	712	717	Pesti hazai eladó	725	725
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 58	112	25	Bécsi bizt. társulat	168	175	Egyesült Budapest fővárosi takp.	452	455
M. kir. nyereség-kölesön 100 frt	137	138	Bécsi élet- s. ár. bizt. társ.	215	215	Magyar ált. takarékp. részvény.	88	89
Tiszai s. szegedi kölcsön 48	129	50	Első magy. általános bizt. társ.	3140	3150	Alagut	145	147
M. k. földm. kötvények 1867. zárad. 58	104	75	Fonciere pesti bizt. társ.	66	50	Általános waggon kölcs. társaság	69	72
M. k. földm. kötvények 161. zárad. 58	104	75	Magyar-francia bizt. társ.	945	950	Franklin-társulat	198	200
M. k. földm. kötvények horváth-orsz. 58	104	75	Pannónia viszb. társ.	945	950	Ganz és társas. vasúti, és gépgyár	898	830
M. k. földm. kötvények erdélyi 58	104	75	Concordia malom	528	531	Csehwind-térsé szeszgyár	236	232
Szülődézsmavált. kötv. (100 frt) 58	100	99	Első budapesti malom	1045	1050	Gyapjunt. és biz. I. magy.	246	250
Pest vár. kölcsön 1870. évből 68	101	50	Erszédet malom	242	244	Keresk. épülete	675	—
Budapest főr. 1880. kölcsön 68	107	109	Hengermalom	595	600	Könyvnyomda „Atheneum”	444	448
Budapesti bankgyes. részvény.	100	100	Lutza malom	252	255	Pesti	1070	1100
Magy. ált. hitelbank	281	281	Molnárak és sűtők malom	353	354	Köszvény és téglagy. (Drasche)	221	222
Magy. jels. hitel II. kib. in. elismv.	99	25	Pannónia malom	765	760	Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénnytársaság	59	60
Magy. lez. s. pénzváltóbank	99	25	Viktoria malom	130	132	Pesti építő-társaság	100	101
			„Adria” m. tengeri hajó társ.	175	60	Rimamurány-vasútárs. vasútrvta.	171	172
			„Alföld”-fiumei vasút 58	154	50	Salgótarjánai kőszőlő	152	154
			Bátaszék domb-szakany	194	50	Schlick-térsé vasúti, és gépgyár	810	820
			Déli vasút 58	142	143	Serizs eladó magy.	270	274
			Eszákeleti vasút 58	160	50	Sertőszőlő	110	120
			Erdélyi vasút 58	167	60	Sósnál kőbánya	104	106
			Győr-sopron-ebenfurti vasút	232	50	Spodium- és causticgyár	149	150
			Kassa-oderbergi vasút	188	189	Szálloda-részvénytársaság	25	255
			Magyar galiczi vasút	246	248	Téglá- és meszesgöy utlak.	20	105
			M. ny. v. győr-grácz vasút			Törk dohányrészvény		
			Osztrák allemvasút 58			Török dohányrészvény		
			Pecs-larcai vasút 58			Gőztégelygyár kőbányai		
			Pécs-larcai vasút 58			Mjelsz. bank ny. kölcsönkötv. 4. sz		
			Tisza vidéki vasút 58					
			Osztr. dunagőzhajózási					

7362—1889. A III.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar államvasutak igazgatósága az utazó közönség nagyobb kényelmére fővonalain egyes éjjeli vonatknál hálókocsikat és nappal különösen gyors vonatknál étkező kocsikat kívánván közlekedtetni hozzájuk beszerzését és rendelkezésre állítását az azokban kiküldését magán vállalatokra önjárt ruházni, és céljából nyílt pályázatot hirdet.

A felvételek, melyek mellett a magyar államvasutak igazgatósága a fentmiltett kocsiknak vonataiba való beosztást szerződésileg biztosítani kívánja a következők:

- 1) A hálókocsikat illetőleg:
 - a) A hálókocsikat megilletve fél és egész szakaszokkal kell birniok, melyekben 18—20 első és második tályu utas kényelmes nyugvóhelyet találhat. A szakaszok mindkét osztályban egyforma berendezéssel látandók el és olyképző osztandók be, hogy az első osztálynak elkülöníthető legyenek és ezekben az utasoknak egymásfelelti állása kikérültségek.
 - b) A hálókocsik Pintsch-féle gázvilágítással és olyan fűtési berendezéssel legyenek ellátva, mely rendszerint, mind a mozdonytól ellátandó gőzfűtés mndkódik, rendkívüli esetekben azonban, mint melegvíz fűtési berendezés is legyen használható. A kocsiknak egyik forgóállványai kézi és Weatinghouse fékkel, a másik forgó állványon pedig Hardy féle fék felszereléssel a magyar államvasutak által később megállapítandó vészjelzővel 2 drb két tégelyű forgó állvány (Pruckgestell) lehetőleg nagy és leereszthető szerkesztett ablakkal, redőnyökkel laternával magashabított tető által elérhető jó szellőztetéssel, két ciossettel, az egyik női, a másik urak számára, mindegyik ciosset egy-egy toalett és egy a kísérő részére szolgáló fülkével, (melyben egy melegítő készülék állandó felkell birniok. A gázlámpák égési tartama 10 órára legyen megállapítva.
 - c) A nyugvóhelyek részére szükséges teljes ágyberendezés kiállításának nemkülönbön annak fenntartása és tisztítása illetve mosatása a vállalat feladata.
 - d) A kiállítandó hálókocsik száma egyelőre 19-ten állapított meg, de köteles a vállalat a magyar államvasutak felszólítása esetén, a hálókocsik számát a kívánt számban szaporítani és pedig olyképző, hogy a kívánt kocsik legkésőbb a vett felszólítás napjától számított hat hó alatt forgalomba helyezhető legyenek.
 - e) Minden egyes forgalomba helyezett hálókocsiknál tehát a tartalék kocsik kivételével a vállalat részéről egy kísérő alkalmazandó, kinek feladata az utasok megfelelő elhelyezése és ki szolgálása.
 - f) A vállalat részéről ajánlatban világosan kiteendő, hogy a hálókocsik használatáért az utasoktól minő díjakat kíván bevéteni és pedig elkülönítve az I. és II. osztály részére és elkülönítve a nappali és éjjeli használatáért.
- 2) Az étkező kocsik részére:
 - a) Az étkező kocsiknak összesen mintegy 30 személy kényelmes elhelyezésére szolgáló és egy tolatóval ellátott fal által kisebb és egy nagyobb részre osztott étkező teremmel és a megfelelő konyhával, gázvilágítással és a hálókocsiknak megfelelő fűtési berendezéssel, egy forgó állványon kézi és Weatinghouse, a másik forgó állványon pedig Hardy féle fék felszereléssel a magyar államvasutak által megállapítandó vészjelzővel 2 drb két tégelyű forgó állvány (Truckgestell) lehetőleg nagy ablakkal, redőnyökkel és laternával magashabított tető által elérhető jó szellőzéssel kell birniok.
 - b) A kiállítandó étkező kocsik megkivánt száma 9. A vállalat azonban köteles a magyar államvasutak felszólítása esetén az étkező kocsik számát szaporítani és pedig olyképző, hogy a vett felszólításból legkésőbb 6 hónap alatt a kívánt új kocsik a magyar államvasutak rendelkezésére álljanak.
 - c) Minden egyes forgalomba lévő étkező kocsik részére — tehát a tartalék-kocsik kivételével — köteles a vállalat a szükséges kiszolgáló és konyha-sz. mélyzet kiállításáról gondoskodni, ép úgy mint feladatát leendő a vállalatnak az étkező-kocsinak teljes belső berendezéséről ide értve aszükséges edényeket, poharakat, konyhaszüksz. stb. is gondoskodni.
 - d) A kiszolgálókatató ételek és italok árjegyzéke az étkező kocsiban kifüggesztendő, megjegyezvén, hogy az árak, illetve a kifüggesztendő árjegyzék a magyar államvasutak igazgatóságától előzetesen jóváhagyandók.
3. Mindkét nemő kocsik részére:
 - a) Ugy háló, mint az étkező kocsik kell, hogy a német vasutegyületben érvényes műszaki egyezmény határozmányainak megfelelőjenek, minek megítélhetése céljából az ajánlattevők által részletes vázlatrajzok és a kocsik szerkesztése, valamint a fontosabb alkatrészekre p. o. kerékpárok stb. felhasználási szabályok a vonatkozó körülményes leírások csatolandók az ajánlatokhoz megjegyezvén, hogy a kocsik azon alkatrészeinek, melyek gyors kopásnak vagy gyakori javításnak vannak alávetve, mint p. o. a kerékpárok, a rugókészülék részleteinek, fűzőzőknek stbnek, valamint a jelzőkészülékek felvételére szolgáló alkatrészeknek a magyar államvasutak szabványainak kell megfelelni. A kocsik sulya 31 tonnán túl ne menjen.
 - b) A kocsik gyártása előtt egy részletes tervrajzok, mint a gyártásra vonatkozó szerződéssek a magyar államvasutak igazgatóságának bemutatandók, mely igazgatóság a kocsik gyártásának ellenőrzését magának szintén fenntartja.
 - c) A szerződés 15 évre v. na kiteendő olyképző, hogy a szerződés az első öt évben fel nem mondható. Ezen idő leteltével jogában áll a magyar államvasutaknak egy évi felmondás mellett a vállalat kocsijait a beszerzési értékben megváltani.
 - d) Az ajánlatokban világosan kiemelve az is, hogy az ajánlattevő a szerződés megkötésétől számított, mely idő alatt fogja a háló, illetve étkező kocsikat a magyar államvasutaknak forgalomba helyezés céljából rendelkezésre bocsátani.
 - e) Az ajánlattevők kötelesek ajánlatuk benyújtása alkalmával 50,000 forintot készpénzben vagy állami pénztárak által elfogadható értékpapirokban (ezeket a napi árfolyam 90 százalékaival számítva) bantapénz gyanánt befizetni. Azon ajánlattevőknek, a kiknek ajánlata el nem fogadtatik a bantapénz azonnal visszatartatik, míg azon pályázóknak, kiknek ajánlata elfogadtatik a bantapénz csak

akkor fog visszafizettetni, ha a köteendő szerződésben megállapított határidő alatt a szóban forgó kocsikat a magyar államvasutaknak rendelkezésre bocsátandja. A bantapénznek megtörtént befizetése az ajánlat benyújtása alkalmával a magyar államvasutaknak főpénztára által kiállított betét-jeggyel igazolandó.

- f) Az ajánlatok úgy a hálókocsik mint az étkező kocsik együttes rendelkezésre bocsátására, mint csakis háló kocsik vagy kizárólag étkező kocsik kiállítására vonatkozhatnak.
- g) A kiállítandó kocsik világítását, fűtését és külső tisztítását a magyar államvasutak saját költségükre fogják elvállalni.
- h) A futójavításokat a magyar államvasutak saját közvegeivel fogják a kocsitulajdonos terhére végezni; nagyobb javítások azonban csakis a kocsitulajdonos előzetes megrendelése alapján a magyar államvasutak mthelyében fognak eszközöztetni.
- i) Mindkét esetben a bér- és anyagköltségeknek megállapításánál ugyanazon egységárak fognak alapul vétetni, min a magyar államvasutak saját járműveinél.
- o) Költség címén a bérköltségeknek 50 százalék fog felszámítani.
- j) A magyar államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között azt fogadja el a szerződés megkötésének alapjául, melyet saját belátása szerint erre egalkalmasabbnak tart.
- k) Az ajánlatok a m. kir. államvasutak igazgatóságán Budapest, Andrássy-ut 75. sz. címzve legkésőbb f. é. szeptember 25-ig nyújthatók be.

Budapest, 1889. augusztus 26.

As igazgatóság.

Gyors s biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egészséggel fenntartására, az életnek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyfűvekkel a leggondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgögye, étvágyhiány, savanyus felbűlés, vértódlás, aranyeres hajok stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyult. Ily kitűnő hatású következtében ezen életbalsam egy bizonyult, megbízható házi szerzővé lett a népek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismert íratok ezrei háriknak nagy üveggel végezt rendelkezere állnak.**

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalsam” minden üvegecskéje kék burkolba van csomagolva. Amlnek hosszaldain Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszerárból. FRAGNER Prága 205—III. német, cash, magy. s franczia nyelven olvasható, széles feleln Bedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA letbalsama valódin kapható csak a kcsitő

FRAGNER B.

főaktárában, gyógyszerár „a fekete sashoz” Prágában 205—III. és BUDAPESTEN Török József ut gyógszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógszerárában Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógszerárban van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható:

„Prágai általános házi kenőcs”,

ebb egy hálynyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladással, sebek és gendédek ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emő gyuladásánál, a tej tepsedésnél s az emő megkeményedésénél szűlekor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genny fakadóknál, pokolvárnál, bőrgögyeknél, az ugynevezett koromférgenél, megeményedésnél, felpuhadásoknál, mirigydaga toknál, zsirdaganatoknál, érzékenl tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést felpuhadást a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gendés mutakozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kieri és kigyógyítja.

Óvás! Miatán a prágai általános házikenőcsöt sokszor utánózzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencia, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartontba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehezhallás kigyógyítása s az egészen elvesztett hallás visszaszerésére. — Egy üveg ára 1 frt.

Arad megye ternovai járási főszolgabírójánál.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett nádasi **körjegyzői** állásnak választás utján leendő betöltésére határnapul folyó hó **17-ik napjának d. e. 10 óráját** a nádasi körjegyzői irodába azzal tűzőm

ki, hogy a törvényeszerileg felszerelt pályázati kérvényeket a választást megelőző napig fogadom el s illetve veszem figyelembe.

3:8 1:3

Ternova, 1889 szeptember 1

Monti Alajos,
főszolgabíró.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.